

Kryteria oceny pracy pisemnej kazusu z prawa prywatnego

Wykonując pierwsze z poleceń, zdający winien wykazać się wiedzą, co do istoty instytucji skargi pauliańskiej (art. 527 § 1 k.c.), to jest:

1) oparcia konstrukcji ochrony pauliańskiej na instytucji względnej bezskuteczności czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzyciela. Ochrona ta polega na możliwości zaskarżenia przez wierzyciela krzywdzącej go czynności prawnej celem uznania tej czynności za bezskuteczną względem niego. W razie uwzględnienia tego żądania przez sąd, wierzyciel uzyskuje możliwość dochodzenia zaspokojenia od osoby trzeciej, będącej stroną czynności prawnej uznanej za bezskuteczną wobec skarżącego, z ograniczeniem do przedmiotów majątkowych, które wskutek zaskarżonej czynności wyszły z majątku dłużnika lub do niego nie weszły:

2) wskazać, że orzeczenie uwzględniające żądanie ma charakter konstytutywny i wywołuje skutki *ex tunc*. W konsekwencji, zaskarżona umowa w stosunku do wierzyciela, który wystąpił o uznanie jej za bezskuteczną, traktowana jest tak, jakby w ogóle nie była zawarta. Uznanie umowy za bezskuteczną, jedynie wobec określonego wierzyciela, oznacza, że umowa ta pozostaje ważna i nadal wywołuje zamierzone przez strony skutki prawne, w takim zakresie, w jakim można to pogodzić z realizacją roszczeń wierzyciela:

3) wskazać przesłanki skargi pauliańskiej:

- a) istnienie godnego ochrony interesu wierzyciela w postaci wierzytelności,
- b) dokonanie przez dłużnika czynności prawnej z osobą trzecią,
- c) pokrzywdzenie wierzyciela wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika,
- d) dokonanie przez dłużnika czynności ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela,
- e) wiedza lub możliwość (przy zachowaniu należytej staranności) dowiedzenia się o tym przez osobę trzecią,
- f) uzyskanie wskutek tej czynności korzyści majątkowej przez osobę trzecią.

(0-8 pkt)

Wykonując drugie z poleceń, zdający powinien, przede wszystkim wskazać, że zgodnie z art. 531 § 1 k.c. uznanie za bezskuteczną czynności prawnej dłużnika dokonanej

z pokrzywdzeniem wierzycieli, następuje w drodze powództwa lub zarzutu przeciwko osobie trzeciej, która wskutek tej czynności uzyskała korzyść majątkową. Tak więc w niniejszej sprawie biernie legitymowaną nie jest dłużniczka powoda Renata M., lecz biernie legitymowanymi są osoby trzecie, czyli pozwani Maria i Zbigniew M. z którymi dłużniczka dokonała zaskarżonej czynności prawnej, wskutek której doszło do pokrzywdzenia wierzyciela, a pozwani uzyskali korzyść majątkową.

(0-3 pkt)

Wykonując trzecie z poleceń, zdający powinien nawiązać do normy art. 528 k.c., zgodnie z którą, jeżeli wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Zatem zdający powinien wskazać, że dla uwzględnienia powództwa w realiach niniejszego postępowania nie jest wymagane wykazanie przesłanki świadomości osoby trzeciej działania dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela. A zatem, zarzut pozwanych, że o zobowiązaniach Renaty M. wobec powoda nie wiedzieli, nie może odnieść zamierzonego skutku.

Dodatkowym atutem jest też zasygnalizowanie wiedzy na temat domniemania wynikającego z art. 527 § 3 k.c., zgodnie z którym, jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli, korzyść majątkową uzyskała osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Jednakże zdający powinien zaznaczyć, że z uwagi na dokonanie czynności pod tytułem darmym, zastosowanie w sprawie ma norma art. 528 k.c., a nie art. 527 § 3 k.c.

Oceniając zasadność powództwa, zdający powinien wskazać, że okoliczności ustalone przez Sąd Okręgowy, są wystarczające do uwzględnienia powództwa. Strona powodowa wykazała bowiem, że przysługuje jej wobec Renaty M. wierzytelność stwierdzona tytułem wykonawczym, a nadto, że na skutek dokonanej czynności prawnej, dłużniczka stała się niewyplacalna, o czym świadczy bezskuteczność egzekucji potwierdzona postanowieniem komornika o umorzeniu egzekucji (art. 527 § 2 k.c.). Jeżeli chodzi o świadomość dłużniczki, że czynność prawna została dokonana z pokrzywdzeniem wierzyciela, to zdający winien się powołać na domniemanie

przewidziane w art. 529 k.c., zgodnie z którym, gdy dłużnik stał się niewypłacalny na skutek dokonania darowizny, domniemywa się, iż działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Pozwani domniemania przewidzianego w tym przepisie skutecznie nie podważyli. Natomiast, w świetle regulacji przewidzianej w art. 528 k.c., zarzut pozwanych, że nie wiedzieli o zobowiązaniach Renaty M., nie może odnieść zamierzonego skutku. Także zarzut „przedawnienia”, podniesiony przez pozwanych, nie jest skuteczny w świetle art. 534 k.c. w zw. z art. 165 § 2 k.p.c.

(0-9 pkt)

Wykonując czwarte z poleceń, zdający powinien nawiązać do normy art. 534 k.c., zgodnie z którym, uznania czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli za bezskuteczną, nie można żądać po upływie lat pięciu od daty tej czynności. Powództwo zostało wytoczone przed upływem 5 – letniego terminu z art. 534 k.c., albowiem pozew został przesłany listem poleconym oddanym w dniu 15 stycznia 2010 r. w polskiej placówce operatora publicznego, co zgodnie z art. 165 § 2 k.p.c., jest równoznaczne z wniesieniem pisma procesowego do sądu.

Istotnym jest, czy zdający zwróci uwagę, iż termin o jakim mowa w art. 534 k.c. nie jest terminem przedawnienia lecz terminem zawitym. Dodatkowym atutem byłoby wskazanie przez zdającego różnic pomiędzy tymi terminami.

(0-3 pkt)

Przy ocenie należy uwzględnić następujące kryteria:

- trafność odpowiedzi,
- poprawność wskazanej podstawy prawnej,
- zasadność i sposób argumentacji,
- słownictwo i komunikatywność przekazu,
- układ i styl wypowiedzi,
- poprawność językową.

Pozostałe 2 pkt można przyznać za:

- szczególnie wyróżniającą się argumentację prawniczą,
- wykazanie się ponadstandardową wiedzą związaną z tematyką kazusu.